

c. Zprávy z muzeí a výstav

Výstavní činnost v Historické expozici Národního muzea v Lobkovickém paláci na Pražském hradě v roce 2000

První v řadě výstav v roce 2000 v Lobkovickém paláci byla výstava „Palné zbraně“ připravená ze sbírek Národního muzea Mgr. Evženií Šnajdovou a komisařkou Dr. Magdalénou Rychlíkovou. Ve velkém výstavním sále bylo představeno více než 150 zbraní vysoké umělecko-historické a technické hodnoty vyrobených českými a evropskými puškaři v období od roku 1450 do konce 19. století. Výstavu obohatily střelecké štíty, růžky, pytlíky na prach a jiné příslušenství. Tato kolekce byla k zhlédnutí v období od 13. 1. do 9. 4. 2000. Mgr. E. Šnajdová připravila k výstavě katalog.

Z fondů Knihovny Národního muzea byla prezentována výstava „Vázał Josef Brousek v Unhošti...“, která představila život a dílo uměleckého knihaře a ozdobníka Josefa Brouska (1882–1949). Autorka Marie Buršová a komisařka výstavy Dr. Magdaléna Rychlíková ve výstavním sále v přízemí paláce připomenuly ve dnech od 4. 4. – 28. 5. 2000 předního knihaře Josefa Brouska, člověka, jenž pozvedl svůj obor na nebyvalou úroveň a jeho práce je vzorem i pro současnou uměleckou vazbu. Marie Buršová vybrala autorské knižní vazby, tisky, předsádkové papíry, které Brousek vlastnoručně zhotovoval, osobní korespondenci s přáteli a spisovateli, knihařské náčiní i ukázky jeho sběratelské činnosti – ex libris a obrazy.

130. výročí narození předního českého sochaře Ladislava Šalouna bylo podně-

tem k uspořádání výstavy „Tvorba sochaře Ladislava Šalouna 1870–1946“ ve velkém sále Lobkovického paláce od 4. 5. do 20. 8. 2000. Autor výstavy Prof. P. Wittlich z ÚDU FFUK, vnučka L. Šalouna Dr. D. Došková a komisařka Dr. M. Rychlíková vybrali spíše komornější plastiku, jádro tvořil soubor expresivních hlav, ženských aktů, ale byla zde představena i kresba, předměty s výrazně užitkovým posláním a loutkářská tvorba. Výstavu doprovázel katalog.

Kaple Lobkovického paláce od 13. 7. do 1. 10. 2000 byla hostitelským prostorem výstavy „Me tibi dedico“. Tato výstava byla opětovným důkazem skvělé spolupráce Etnografického ústavu Moravského zemského muzea v Brně a vedoucí Historické Expozice NM v LP etnoložky Dr. M. Rychlíkové. Autorka výstavy, ředitelka Etnografického ústavu MZM v Brně Dr. Hana Dvořáková, představila okolo 180 kusů exponátů votivních darů z okruhu lidové religiozity-devocionálií. Autorem výtvarného a grafického řešení byl Jan Duspěva, který v tomto týmu připravil už několik výstav.

V letním období v přízemí paláce proběhla výstava „Historie českého didaktického obrazu“, kterou připravilo ze svého sbírkového fondu Muzeum J. A. Komenského v Přerově. Výstava mapovala vývoj nástěnných obrazů od poloviny 19. století do současnosti. Pozornost vzbuzovaly ukázky z cyklu 150 obrazů názorného vyučování z let 1851–1856 od K. S. Amerlinga. Didaktický obraz I. Československé republiky připomenul zainteresovanost známých výtvarníků.

Ke 150. výročí narození paní Charlotty Garrigue Masarykové připravily pracovnice Masarykova ústavu AV ČR Dr. Dagmara Hájková a vedoucí HE LP Dr. M. Rychlíková v přízemí paláce výstavu

od 9. 10. do 3. 12. 2000 pod názvem „Paní Masaryková“. Dr. D. Hájková představila prostřednictvím dobových fotografií, dopisů, dokumentů, obrazů a osobních předmětů ženu vysokých morálních hodnot, vysoké inteligence, hluboké vzdělanosti v jejím bohatém, šťastném ale i tragickém životě. K výstavě byl připraven katalog.

Nejvýznamnější výstavní akcí v Lobkovickém paláci byla výstava připravená Dr. V. Šustíkovou z Muzea České hudby Národního muzea s názvem „Zdeněk Fibich 1850–1900“. Toto kulaté výročí UNESCO vyhlásilo za světové a bylo také zařazeno do kalendáře akcí Praha 2000 – Evropské město kultury. Na velkoryse koncipované výstavě si mohla návštěvnická veřejnost prohlédnout poprvé zpřístupněné vzácné autografy Fibichových oper, melodramů, symfonií a drobnějších děl, jeho osobní korespondenci, zápisky, kresby, fotografie i předměty z jeho pozůstalosti zapůjčené od potomků, jako například portréty, dobový nábytek a Fibichův klavír. K výstavě byl vydán katalog v české a anglické mutaci. Výstava trvala od 14. 9. 2000 do 25. 2. 2001.

Výstava „Česká sportovní medaile“ autorů Dr. K. Štursově a Dr. A. Ročka z Národního muzea Tyršova muzea tělesné výchovy byla uspořádána ve výstavním prostoru přízemí paláce od 5. 10. do 31. 12. 2000. Vystavené exponáty pocházely od významných výtvarníků a některé medaile byly považované laicky za šperky. Šlo o výrobky skvělé zlatnické práce zdobené granáty, říčními perlami a polodrahokamy.

Počet výstavních akcí v roce 2000 uzavírá výstava „Zachráněné poklady Vyšehradské kapituly“. Desátá jubilejní výstava připravená z fondů Královské kolegiální kapituly sv. Petra a Pavla na

Vyšehradě proběhla v Kapli Lobkovického paláce od 12. 12. 2000 do 25. 2. 2001. Byla představena další zrestaurovaná díla, která se zdála být již ztracena. Díla restaurovaná nákladem Vyšehradské kapituly byla ukázkou práce restaurátorů.

Magdaléna Rychlíková

Muzeum romské kultury

Toto muzeum vzniklo v Brně, v roce 1991, z iniciativy Romů, romistů a ministerstva kultury. Hlavním úkolem, který provází odborně připravované programy, je seznámit širokou veřejnost se životem Romů – s jejich historií, kulturním bohatstvím, způsobem života a jejich hodnotovým systémem. Díky svým sbírkám může návštěvníkům prezentovat doklady a dokumenty vypovídající o romské hmotné a duchovní kultuře od nejstarších dob až po současnost.

Za dobu působení muzea zde bylo uspořádáno množství přednášek a výstav, na kterých se ve vzájemné spolupráci podíleli odborníci z řad Romů i majoritní společnosti. Muzeum romské kultury vytváří předpoklady ke vzniku prostoru, kde budou mít všichni zájemci možnost blíže poznat a seznámit se s prací kulturní a vzdělávací instituce, která si klade za cíl ukázat možnosti dialogu, respektování, tolerance a předávání informací o odlišných kulturách, zvláště o Romech.

Muzeum romské kultury se do povědomí veřejnosti dostalo také díky pořádání putovních výstav. Jimi byli Romové představeni z mnoha úhlů, což dokládá etnograficko-historická výstava o životě Romů v českých zemích, fotografie ilustrující život Romů v Brně tak, jak jej vidí sami Romové, netradiční díla naivních romských amatérských malířů, atd.